Dosarul nr.3-2123/2022

Republica Moldova
H O T Ă R Î R E
În numele Legii

14 septembrie 2023 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Rîşcani)
Instanţa compusă din
Preşedinte de şedinţă, judecător Vitalii Ciumac
Grefier Elena Negru, Sandra Tocilă

examinînd în şedinţă de judecată publică acțiunea în contencios administrativ depusă de Raisa Pașchevici împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu participarea terțului Serviciul Fiscal de Stat privind contestarea actelor administrative,

A C O N S T A T A T :

Raisa Pașchevici s-a adresat în instanța de judecată cu acțiunea nominalizată. În motivarea acțiunii a indicat că, în perioada anilor 1990-2002 a activat în cadrul Inspectoratului Fiscal Ialoveni, deținând o funcție publică. La fel în anul 2002, a atins vârsta de pensionare și a ieșit la pensie.

După indexarea pensiilor, a constatat că perioada 01.01.1999 – 31.07.1999 nu a fost inclusă în baza de calcul a pensiei pentru limita de vârstă din motiv că dosarele ce dețin conturile personale a angajaților, pentru perioada ianuarie – iulie 1999 lipsesc, iar din acest motiv nu este posibilă stabilirea și luarea în calcul a bazei de calcul pentru perioada respectivă.

Reclamanta menționează că, de fapt a activat în cadrul Inspectoratului Fiscal Ialoveni, fapt ce se confirmă prin copia carnetului său de muncă și a certificatului de salariu semnat de către conducătorul instituției respective.

Astfel, la 02.06.2022 reclamanta s-a adresat către CTAS Ialoveni, cu solicitarea de a recalcula pensia sa, deoarece în pensia pentru vârsta de pensionare nu este inclusă perioada 01.01.1999 – 31.07.1999. Ulterior, CTAS Ialoveni a emis un act administrativ individual defavorabil cu nr.1185 din 09.06.2022, prin care a respins cererea depusă privind recalcularea pensiei, menționând că obligația de a prezenta declarațiile REV 5 ale angajaților revine exclusiv IFS Ialoveni, iar entitatea respectivă nu a prezentat careva informații pe perioada 01.01.1999 – 31.07.1999. Prin lipsa informației din extrasul din cont, DG CTAS Ialoveni nu are temei legal de a include în stagiul de cotizare perioada dată.

Raisa Pașchevici consideră că, actul administrativ individual emis în privința sa, este defavorabil deoarece chiar dacă lipsește informația respectivă în extrasul de cont, reclamanta poate confirma că a activat în cadrul IFS Ialoveni și salariul primit, poate fi confirmat prin certificatul de salarizare semnat de către conducătorul instituției, cât și prin înscrisurile efectuate în carnetul său de muncă.

La 29.06.2022, s-a adresat către CNAS al Republicii Moldova cu o cerere prealabilă de anulare a actului administrativ individual defavorabil din 09.06.2022 cu nr. 1185 și recalcularea pensiei pentru limita de vârstă, cu includerea perioadei 01.01.1999 – 31.07.1999.

Afirmă că prin Decizia nr. P-1363/22 din 12.07.2022, de soluționare a cererii prealabile depusă de Raisa Pașchevici, recepționată la 13.07.2022, CNAS al Republicii Moldova a respins cererea prealabilă, invocând motive similare cu cele indicate în actul administrativ defavorabil emis la 09.06.2022 cu nr.1185, și anume faptul neprezentării informației de către IFS Ialoveni pentru perioada 01.01.1999 – 31.07.1999.

Din aceste considerente, reclamanta consideră că, CNAS al Republicii Moldova a emis o deciziei ilegală și neîntemeiată de soluționare a cererii prealabile depuse de către dânsa și necăutând la faptul lipsei înscrisurilor necesare în arhiva IFS Ialoveni cu privire la perioada 01.01.1999 – 31.07.1999, faptul că a fost angajată și a primit salariu se confirmă prin carnetul de muncă și prin certificatul de salariu semnat de către conducătorul instituției respective, astfel s-a adresat în instanța de judecată pentru a soluționa litigiul.

În susținerea circumstanțelor de fapt, reclamanta face trimitere la prevederile art.206 alin.(1) lit.b), art.208-209 alin.(1) lit.a), art.211-212 Cod administrativ.

Reclamanta Raisa Pașchevici solicită admiterea prezentei cereri; obligarea Casei Naționale pentru Asigurări Sociale a Republicii Moldova în includerea în pensia pentru limita de vârstă a perioadei 01.01.1999 – 31.07.1999, perioadă în care a activat în cadrul IFS Ialoveni. (f.d.5-6)

În ședința de judecată reclamanta Raisa Pașchevici, a susținut pretențiile din cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea integrală a acestora.

În referință pârâtul, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a recunoscut pretențiile din cererea de chemare în judecată și a solicitat respingerea acesteia ca fiind una neîntemeiată. În motivarea poziție sale, autoritatea pârâtă indică că, potrivit informației din dosarul de pensionare s-a constatat că începând cu data de 16.10.2002, reclamanta este beneficiară de pensie ca funcționar public, calculată în mărime de 75% din venitul mediul lunar asigurat realizat pentru ultimele 60 de luni de activitate în serviciul public, cuantumul căreia a constituit după indexarea de la 01.10.2021- 3433,79 lei/lunar.

Menționează că în baza cererii din data de 10.01.2022 depuse la Casa teritorială de asigurări sociale Ialoveni, reclamanta a fost transferată la pensie pentru limită de vârstă.

Pensia fiind calculată pe baza coeficientului nivelului profesional – 1.8 prevăzut pentru specialiști cu studii superioare, luând în considerare stagiul de cotizare de 36.9 ani, cuantumul căreia a constituit – 4428,00 lei/lunar, iar după indexarea de la 01.04.2022 constituie 5216,97 lei/lunar.

Nefiind de acord cu actul administrativ individual emis, reclamanta a contestat decizia în cauză cu cerere prealabilă la Casa Națională pentru Asigurări Sociale la data de 29.06.2022, prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru limită de vârstă cu includerea în stagiul de cotizare perioada de activitate în cadrul IFS Ialoveni, 01.01.1999 – 31.07.1999.

Pârâta afirmă că, urmare a examinării cererii prealabile, Casa Națională pentru Asigurări Sociale prin înscrisul nr.P-1363/22 din 12.07.2022, a respins cererea ca fiind neîntemeiată.

CNAS consideră cererea de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată și menționează că potrivit art.69 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165/2017, stagiul de cotizare realixat până la introducerea evidenței individuale de asigurări soaciale (până la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă.

După introducerea evidenței individuale de asigurări soaciel (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale. În situațiile în care lipsește informația despre careva perioade în contul persoanei asigurate, perioadele respective nu se includ în stagiul de cotizare și la determinarea venitului mediu lunar asuigurat.

În acest contesx, partea pârâtă comunică că perioada de activitate invocată în cererea de chemare în judecată, 01.01.1999 – 11.08.1999, nu poate fi inclusă în stagiul de cotizare pentru calcularea pensiei deoarece, pentru perioada menționată Inspectoratul Fiscal de Stat Ialoveni nu a prezentat declarațiile persoanelor asigurate.

Astfel, având în vedere cele menționate și legislația aplicabilă la caz, prevede expres modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare după 1 ianuarie 1999, Casa Națională de Asigurări Sociale este în imposibilitate să includă în pensia pentru limită de vârstă, a perioadei 01.01.1999 – 31.07.1999, perioadă în care a activat reclamanta în cadrul IFS Ialoveni. În aceste circumstanțe, pârâta solicită instanței respingerea cererii ca fiind neîntemeiată.

CNAS comunică că, în cazul în care Inspectoratul Fiscal de Stat va prezenta declarațiile persoanelor asigurate pentru perioada solicitată, urmare a verificării și prelucrării acestor declarații, informația dată va fi reflectată la contul personal de asigurări sociale a persoanei. În cazul confirmării venitului mediu lunar asigurat pentru perioada vizată prin datele contului persoanl de asigurări sociale de stat, va fi posibilă reexaminarea cuantumului pensiei în conformitate cu art.33 din Legea nr.156/1998.

În temeiul art.224 alin.(1) lit.f) Cod administrativ, partea pârâtă solicită respingerea acțiunii depuse de Raisa Pașchevici, ca fiind neîntemeiată. (f.d.42-45)

În ședința de judecată pârâtul, Casa Națională de Asigurări Sociale, fiind citat și înștiințat în mod legal despre data și ora ședinței de judecată nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței de judecată, motiv din care, instanța a constatat ca fiind posibilă examinarea cauzei în absența sa.

În referință terțul Serviciul Fiscal de Stat, a menționat că în baza multiplelor adresări din partea foștilor angajați ai IFS Ialoveni în scopul completării declarațiilor persoanelor asigurate, s-a stabilit lipsa fișelor conturilor personale de calculare a salariului pentru angajații IFS Ialoveni pentru perioada ianuarie – iulie 1999. Fapt ce face imposibilă complearea informației aferent retribuirii muncii pentru perioada ianuarie – iulie 1999, în declarațiile persoanelor asigurate.

Astfel, SFS invocă prevederile art.130 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ca instanța judecătoarească să aprecieze probele după intima convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În ședința de judecată terțul Serviciul Fiscal de Stat, fiind citat și înștiințat în mod legal despre data și ora ședinței de judecată nu s-a prezentat, însă în conținutul referinței a solicitat în temeiul art.206 Cod de procedură civilă, examinarea cauzei în lipsa reprezentantului societății, motiv din care, instanța a constatat ca fiind posibilă examinarea cauzei în lipsa terțului. (f.d.52-53)

Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată este întemeiată şi urmează a fi admisă, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.189 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice

poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Cercetând înscrisurile anexate la materialele cauzei, instanța de judecată atestă că, prin cererea din 06.06.2022 nr.342 înregistrată la CTAS Ialoveni, Raisa Pașchevici a solicitat recalcularea pensiei pentru limita de vârstă, cu includerea în calcul a perioadei 01.01.1999 – 31.07.1999, în care a activat în cadrul Inspectoratului Fiscal de Stat Ialoveni. (f.d.a. 37)

Prin Decizia nr.1185 din 09.06.2022, CTAS Ialoveni, a refuzat solicitarea depusă de Raisa Pașchevici, motivând că în rezultatul examinărilor din dosarul de pensionare s-a constatat că certificatul de slariu nr.814 din 17.11.2004, este eliberat de către IFS Ialoveni, entitatea fiind activă. Prin urmare era obligată să prezinte declarațiile REV 5 ale angajaților. Prin demersul nr.190 din 24.01.2022 din dosarul de pensionare s-a solicitat verificarea declarațiilor pe entitatea dată, însă declarațiile pentru perioada 01.01.1999-31.07.1999, nu au fost prezentate de către IFS Ialoveni pe întreaga entitate. Astfel, în lipsa informației din extrasul din cont, DG CTAS Ialoveni nu are temei legal de a include în stagiul de cotizare perioada dată. (f.d.a. 36)

Nefiind de acord cu Decizia CTAS Ialoveni nr.1185 din 09.06.2022, Raisa Pașchevici la 29.06.2022 a înaintat cererea prealabilă nr.P-1363/22 către Casa Națională de Asigurări Sociale soolicitând recalcularea pensiei pentru limita de vârstă cu includerea în calcul a perioadei 01.01.1999-31.07.1999. (f.d.a. 38-39)

Prin răspunsul nr.P-1363/22 din 12.07.2022, CNAS a respins cererea prealabilă ca fiind neîntemeiată. Motivând prin faptul că potrivit pct.69 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165/2017, stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă. După introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări soaciale. În acest context, perioada de activitate invocată în cerere 01.01.1999-11.08.1999, nu poate fi inclusă în stagiul de cotizare pentru calcularea pensiei deoarece pentru perioada menționată Inspectoratul Fiscal de Stat Ialoveni nu a prezentat declarațiile persoanelor asigurate. (f.d.a. 42-43)

Conform art.10 alin.1 din Codul Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art.20 alin.1 din Codul Administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 1 din Legea nr.156-XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, stagiul de cotizare reprezintă însumarea perioadelor de activitate pentru care au fost achitate contribuţiile de asigurări sociale.

Conform art. 9 al Legii nr.156-XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, în sistemul public, se acordă următoarele categorii de pensii: a) pensie pentru limită de vîrstă; b) pensie de dizabilitate; c) pensie de urmaş; d) pensie specială; e) pensie anticipată pentru carieră lungă.

În context, potrivit art.9 alin.(1) din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr.489-XIV din 08.07.1999, (1) Constituie stagiu de cotizare perioadele în care pentru persoană au fost plătite contribuţii de asigurări sociale în sistemul public din Republica Moldova, precum şi din altă ţară, în condiţiile stabilite prin acordurile sau convenţiile internaţionale la care Republica Moldova este parte.

În acord cu art. 8 alin. (1) și (2) din Legea privind sistemul public de pensii, (1) Baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei. (1^1) Valorizarea reprezintă indexarea venitului mediu lunar asigurat realizat începînd cu 1 ianuarie 1999, reieşind din coeficientul de creştere a salariului mediu pe economie din perioadele contributive pînă la anul precedent anului de stabilire a pensiei. Coeficienţii de valorizare pentru fiecare an se aprobă de Guvern în fiecare an la 1 aprilie. (2) Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuţiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuţii stabilite prin lege pentru aceste perioade şi numărul total de luni de cotizare. Formula de calcul al venitului mediu lunar asigurat este redată în anexa nr.1, parte integrantă a prezentei legi.

Conform pct.82 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilitea pensiilor, aprobat prin Hotărîrerea Guvernului nr.165 din 21.03.2017, în urma introducerii evidenței individuale de asigurări sociale, documentele prezentate pentru confirmarea stagiului de cotizare trebuie să fie confirmate prin semnătura conducătorilor şi ştampila întreprinderii, organizaţiei (secţiilor de cadre).

Înscrierile în carnetul de muncă trebuie să fie executate în conformitate cu cerinţele prevăzute de legislația privind completarea, păstrarea şi evidenţa carnetului de muncă în vigoare la momentul completării carnetului de muncă.

În cazul în care documentele prezentate pentru confirmarea stagiului de cotizare conţin devieri de la regulile stabilite, chestiunea privind posibilitatea utilizării lor în calitate de dovezi ale stagiului de cotizare este soluţionată de către organele teritoriale de asigurări sociale.

Conform pct.82 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165 din 21.03.2017, pentru confirmarea stagiului de cotizare se iau în considerare numai datele referitoare la perioadele de lucru incluse în carnetele de muncă, conform documentelor. Adeverințele ce confirmă perioadele de muncă trebuie să conțină, de asemenea, temeiul în baza cărora au fost eliberate.

Potrivit datelor din dosarul administrativ și răspunsului CNAS din 12.07.2022, s-au identificat informațiile că Raisa Pașchevici, începând cu data de 16.10.2022 este beneficiară de pensie ca funcționar public, calculată în mărime de 75% din venitul mediu lunar asigurat, realizat pentru ultimele 60 de luni de activitate în serviciul public, cuantumul căreia a constituit după indexarea de la 01.10.2021 -3433,79 lei/lunar. În baza cererii depuse la Casa teritorială de asigurări soaciale Ialoveni la 10.01.2022, reclamanta a fost transferată la pensie pentru limită de vârstă. Pensia fiind calculată pe baza coeficintului nivelului profesional - 1.8 prevăzut pentru specialiști cu studii superioare. CNAS stabilind stagiul de cotizare a reclamantei Raisa Pașchevici de 36.9 ani, cuantumul căreia a constituit 4428 lei/lunar, iar după indexarea de la 01.04.2022 constituie 5216.97 lei/lunar. (f.d.a. 42)

Instanța constată că, prin răspunsul CNAS, perioada de muncă de la 01.01.1999 și până la 31.07.1999, neîntemeiat nu au fost incluse în stagiul de cotizare, adică stagiul confirmat prin înscrisurile din carnetul de muncă.

Totodată, instanța de judecată atestă că, potrivit răspunsului emis de CNAS, dat fiind faptul că Inspectoratul de Stat Ialoveni, nu a prezentat declarațiile REV-5 persoanelor asigurate pentru perioada 01.01.1999-31.07.1999. În situațiile în care lipsește informația despre careva perioade în contul persoanei asigurate, perioadele respective nu se includ în stagiul de cotizare și la determinarea venitului mediu lunar asigurat.

În acest sens, se reține că, perioada de activitate realizată de către Raisa Pașchevici în cadrul Inspectoratului de Stat Ialoveni în perioada 01.01.1999-31.07.1999, nu a fost inclusă în stagiu de cotizare, din motiv că, instituţia nominalizată nu a prezentat declaraţia REV-5 pe numele acesteia, ceea ce nu este imputabil reclamantului, autoritatea pîrîtă atribuindu-i acesteia o obligație improprie și anume obligația de a-și demonstra stagiul de muncă care este inclus în carnetul de muncă, dar care din vina anagajatorului datele nu au fost remis către CNAS.

Instanța relevă că, pentru confirmarea stagiului de cotizare se iau în considerare numai datele referitoare la perioadele de lucru incluse în carnetele de muncă, conform documentelor, iar adeverințele ce confirmă perioadele de muncă trebuie să conțină, de asemenea, temeiul în baza cărora au fost eliberate.

Astfel, reieșind din datele referitoare la activitatea de muncă, din carnetul de muncă a cărui titular este Raisa Pașchevici, la 04.01.1993 aceasta este transferată în funcția de inspector-șef de stat pentru impozite, la 12.06.1995 stabilidu-i categoria de salarizare 17, iar la 11.08.1999 concediată în legătură cu transferul în Oficiul Fiscal Ialoveni a IFS pe Județul Chișinău, conform art.33 p.5 din Codul Muncii (f.d.a 10-14). Respectiv, instanța conchide asupra netemeiniciei și lipsei suportului probatoriu la refuzul CNAS de a include perioada 01.01.1999-31.07.1999, în stagiul de cotizare a reclamantei Raisa Pașchevici or, aceasta activa în cadrul Inspectoratului Fiscal Ialoveni.

Conform art. 224 alin. (1) lit.a) și b) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sânt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

În acest sens, reieșind din stabilirea netemeiniciei și ilegalității Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale Ialoveni nr.1185 din 09.06.2022 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.P-1363/22 din 12.07.2022, instanța conchide asupra necesității de a admite pretenția privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil prin care să includă lui Raisa Pașchevici în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei perioada 01 ianuarie 1999-31 iulie 1999, să recalculeze și să-i achite lui Raisa Pașchevici pensia recalculată începînd cu 10 ianuarie 2022.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.art.224-225 din Codul Administrativ, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite cererea de chemare în judecată în contenciosul administrativ depusă de Raisa Pașchevici.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil prin care să includă lui Raisa Pașchevici în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei perioada 01 ianuarie 1999 – 31 iulie 1999, să recalculeze și să-I achite lui Raisa Pașchevici pensia recalculată începînd cu 10 ianuarie 2022.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani).

Președinte de ședință,
judecător Vitalii Ciumac